

X 3
JAAR

JAARVERSLAG 1975

DR. E. BOEKMANSTICHTING

dr.e.boekmanstichting

sociaal-wetenschappelijk studiecentrum voor kunst en cultuur

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

1. Statuten

De statuten bleven ongewijzigd. Democratiseringskommissie ondernam geen verdere stappen.

2. Bestuur

Voor het Ministerie van CRM hadden zitting in het bestuur van de Boekmanstichting mevr. drs. H. de Boer-d'Aneona en met ingang van febr. 1975 drs. O. J. A. Janssen (ter opvulling van de vakature n.a.v. vertrek prof. Mokken).

De Raad voor de Kunst werd in het bestuur vertegenwoordigd door drs. ir. L. Henny en benoemde febr. 1975 ook dr. K. Boehmer als bestuurslid. Voor de Federatie van Kunstenaarsverenigingen kontinueerden de heren J. Schrofer en drs. K. van Slogteren hun bestuurslidmaatschap.

In het bestuur had zitting de direkteur van de Boekmanstichting drs. L. A. Welters. Vertegenwoordiger van het personeel in het bestuur was tot september 1975 drs. P. H. Brunsmann en daarna mevr. drs. M. E. Boon.

Als waarnemer voor het Ministerie van CRM trad op de heer J. Breunis.

De Raad voor de Kunst had als waarnemer de heer S. Sakko en voor de Federatie waren (afwisselend) waarnemer de heren R. de Jong, drs. B. Wijtman en drs. P. Ligthart.

De heer B. de Laaf vervulde de functie van voorzitter van het bestuur tot 14 november 1975. Hij trad af vanwege gezondheidsredenen. Zijn taak werd overgenomen door de veevoorzitter drs. ir. L. Henny.

De heer J. Schrofer kontinueerde het penningmeestersechap en drs. L. A. Welters was sekretaris.

Het bestuur vergaderde elf keer te weten: 10 januari, 13, 18 en 28 februari, 6 maart, 18 april, 8 juli, 12 september, 24 oktober, 14 november en 12 december 1975.

3. Beleidsintenties

In 1974 was naar aanleiding van de nota "Werkprogramma 1975" door het bestuur van de Boekmanstichting gesteld, dat er niet zozeer behoefte was aan een nieuwe beleidsnota voor de Stichting, maar meer aan een evaluatie.

Naar aanleiding van moeilijkheden rond het onderzoek Muzische vorming in Dordrecht (onderzoeker drs. H. Brits) besloot het bestuur op 13 februari 1975 om de evaluatie van de werkzaamheden van de stichting met spoed ter hand te nemen. De werkzaamheden zouden zowel intern als extern geëvalueerd moeten worden.

Ten behoeve van de interne evaluatie stelde de directeur van de stichting, drs. L.A. Welters, een zogenaamde checklist op.

Ten behoeve van de externe evaluatie werden twee wegen onderzocht:

a) het inschakelen van een extern bureau: het Agogisch Instituut o.l.v. drs. P. van Praag te Amsterdam. (financiering van de inschakeling van een extern bureau zou volgens de waarnemer van CRM, de heer J. Breunis, van sekundair belang zijn).

b) het vragen van advies aan Prof. dr. In 't Veld-Langeveld

Volgens het bestuur paste in het kader van de evaluatie van de stichting ook een gesprek met de subsidiënt, omdat de punten die uit een dergelijk gesprek naar voren zouden komen, mede inde beschouwingen over het beleid van de stichting betrokken konden worden. Op 11 juli 1975 vond dit gesprek plaats tussen het bestuur van de Boekmanstichting en het Ministerie van CRM. Naar aanleiding van dit overleg ontstond binnen de stichting, met name tussen directeur en onderzoekers, een gespannen sfeer.

Het bestuur kwam in de vergadering van 12 september 1975 met een procedurevoorstel om de gang van zaken binnen de Boekmanstichting in zo goed mogelijke banen te leiden:

a) het instellen van een afkoelingsperiode tot eind 1975, begin 1976

b) het aantrekken gedurende de afkoelingsperiode van een vertrouwensman, met wie onder meer interne problemen doorgesproken zouden kunnen worden en die ook betrokken zou kunnen worden bij de evaluatie. (Hij zou het vertrouwen moeten hebben van bestuur, directie en staf van de stichting).

c) het instellen van een stuurgroep gedurende de afkoelingsperiode, die de aangeduide probleemvelden (n.a.v. gesprek d.d. 11-7-75) nader zou bestuderen en tot voorstellen zou komen.

De werkgroep die een en ander zou uitwerken bestond uit: drs. M. Boon, drs. O.J.A. Janssen en drs. L.A. Welters. Deze werkgroep kwam in de bestuursvergadering van 24-10-1975 met een voorstel. De vergadering bracht een aantal wijzigingen op het voorstel in, die verwerkt werden tot het definitieve voorstel "Nota inzake de evaluatie van de Boekmanstichting".

Het bestuur ging akkoord met de volgende personen als leden van de stuurgroep: dr. E.L. Drukker, dr. H. 't Hart, drs. H. de Boer-d'Ancona en dr. K. Boehmer.

De bestuursvergadering van 24 oktober 1975 besloot bovendien, dat als vertrouwensman allereerst drs. A.J. van der Staay gepolst zou worden. Drs. A.J. van der Staay was echter niet beschikbaar voor deze functie en op 14 november 1975 besloot het bestuur Prof. M. Brouwer te vragen voor de functie van vertrouwensman.

December 1975 werd de konseptbegroting voor 1976 ingediend.

4. Gevoerd Beleid

4.1. Onderzoek

Het beleid van de stichting was erop gericht om te streven alle onderzoeksverplichtingen die waren aangegaan, zo mogelijk in 1975 tot een afronding te brengen. Daartoe werd door de directeur van de stichting - na afwijzing door CRM van de nota "Werkprogramma 1975" - een herzien werkprogramma opgesteld. Deze herziene versie gaf een overzicht van de lopende studies en de tijdstippen waarop de diverse konseprapporten gereed zouden zijn. Dit overzicht ging gepaard met een financiële begroting voor 1975.

Evenals de voorafgaande jaren werd het onderzoeksprogramma onderverdeeld naar:

- I Jaarbasisprogramma
- II Open programma
- III Eigen programma
- IV Diversen

I JAARBASISPROGRAMMA

Vooronderzoek Zuid-Holland-Zuid

Een methodologisch vooronderzoek waarbij de mogelijkheden verkend worden om

- a) effecten te meten van het slechten van "bezoek barrières" (bij mensen die wel belangstelling hebben voor kunstparticipatie maar om bepaalde redenen niet kunnen participeren) en:

- b) kulturele preferenties op te sporen door aanbodmanipulaties.

De analyse werd afgesloten en er werd begonnen met konsept- rapportering.

Onderzoeker: drs. L. A. Welters.

Literatuuronderzoek Monumenten

Een literatuurstudie bedoeld om inzicht te krijgen:

- a) in de vraag naar sociale functies van monumenten
- b) in hoeverre er onderzoek op dat terrein is verricht.

In maart 1975 kwam een konseprapport gereed. Op verzoek van de begeleiders van het SBCZ werd in de periode daarna gewerkt aan het konstrueren van een theoretisch kader, dat in een latere fase werd toegespitst op het begrip beleving en daarna op sociologische uitgangspunten. In de vergadering tussen maart en oktober werden diverse concepten van hoofdstukken besproken. In de bespreking van oktober 1974 verzochten de begeleiders van het SBCZ om nog enkele aanvullingen.

Publikatie zou plaatsvinden in februari 1976.

Onderzoeker: drs. P. H. Brunsmann.

Ex-Dansersonderzoek

Een onderzoek naar

- a) de wijze waarop de overgang van danser naar ex-danser beleefd wordt
- b) welke aspecten al tijdens de dansloopbaan een rol kunnen spelen i. v. m. de latere heraanpassing aan de maatschappij.

Het onderzoek werd afgerond en april 1975 gepubliceerd in Voetzoeker 21: "Sociale problematiek van de ex-danser".

Onderzoeker: drs. A. Schrijnen-van Gastel.

Muziek en Publiek

Een samenvattend overzicht van alle mogelijke publieksrelaties met muziek, zowel wat de konsert-situatie aangaat als de muziekbeoefening en de beluistering van muziek via platen, band, radio en televisie.

Het onderzoek werd verder uitgebreid en de eindrapportage vond plaats. Een en ander werd gepubliceerd in december 1975 in Voetzoeker 22 "Muziek en Publiek".

Onderzoekers: de heren O. Valkman en T. Jansen.

Rijksmuseumonderzoek

Een onderzoek naar de motivatie, de beeldvorming van de bezoeker en de relatie met mogelijke edukatieve begeleidingen.

In 1975 werd de analyse voortgezet en een belangrijk deel van de rapportering verzorgd.

Het eindrapport zou februari 1976 gereed zijn.

Onderzoeker: O. Valkman.

Geldstromen deel III

Een onderzoek naar de oorsprong, omvang en soort overheids gelden, die opgevat kunnen worden als stimulansen voor inkomens van beeldende kunstenaars.

Na de dataverzameling van 1974 trad er een stilstand op in het onderzoeksproces, omdat er andere onderzoeksprioriteiten waren.

Onderzoeker: drs. L. A. Welters.

Buitenschoolse vorming van jeugdigen

Het was primair de bedoeling van dit onderzoek informatie te verkrijgen over het functioneren van de creatieve werkplaatsen en clubhuizen in Dordrecht. Het onderzoeksverslag zou vervolgens een aanzet moeten zijn tot discussie over werkwijze en werkomstandigheden bij zowel creatieve werkplaatsen als clubhuizen.

De dataverzameling werd in juni 1975 afgesloten. In de daarop volgende maanden werden de data verwerkt en gerapporteerd in een konseprapport (augustus 1975).

Het eindrapport kwam tot stand en in december 1975 volgde publikatie in Voetzoeker 23 "Buitenschoolse vorming van de Dordtse jeugd".

Onderzoeker: drs. A. Schrijnen-van Gastel.

Colloquium Cultuurbegrip en Cultuurbeleid

December 1974 was het Colloquium Cultuurbegrip en Cultuurbeleid te Lunteren gehouden onder auspiciën van de Nationale Unesco Commissie.

De Boekmanstichting had het colloquium bijgewoond en drs. H. Brits rapporteerde de inleidingen. Drs. J. Smiers rondde een en ander af en rapporteerde onder leiding van drs. L. A. Welters.

Nieuwe organisatievormen in de kunsten

Drs. P. Fenger hield zich in 1975 met dit thema bezig.

Muzische vorming in het basisonderwijs

Een onderzoek onder het onderwijzend personeel te Dordrecht. Het doel was - via een enquête - het verzamelen van inzichten, houdingen en ervaringen, welke in een volgende fase dienen als diskussiestof voor het onderwijzend personeel. Daarna zouden op grond van de gevoerde discussies bij wijze van eksperiment bepaalde beleidsombuigingen gerealiseerd worden en vervolgens geëvalueerd worden.

In de tweede fase van dit onderzoek - discussies onder het onderwijzend personeel te Dordrecht - naar aanleiding van het in 1974 verschenen rapport "En hoe gaat 't met de ekspressie?" - volgde de Boekmanstichting nog enkele discussiebijeenkomsten.

Onderzoeker: drs. H. Brits.

Beeldende Kunst onderzoeken.

a) Nieuwe beroepssituaties van beeldende kunstenaars

In 1975 werd er een enquête gehouden onder kunstenaars, die zich bezighouden met de ruimte-

lijke vormgeving. Doel was het inventariseren van de problemen waarmee kunstenaars in deze beroepssituatie te maken hebben.

November 1975 verscheen een intern rapport, waarin kanttekeningen geplaatst waren bij het onderzoek naar nieuwe beroepssituaties van beeldende kunstenaars.

Maart 1976 zou er een nota verschijnen waarin wordt aangegeven wat verder gedaan kan worden met het verzamelde onderzoeksmateriaal.

Onderzoeker: drs. J. James.

b) Beleidsanalyse

Begin 1975 verscheen het eerste konsept- eindrapport in het kader van de beleidsanalyse onder de titel "Beleidsanalyse, inleiding en probleemstelling".

Later in het jaar kwam het konsept eindrapport over de organisatieonderdelen die zich met beeldende kunst bezighouden.

Het derde en laatste deel van de beleidsanalyse betrof het onderzoek naar een aantal beleidscases. Februari 1976 zou de gehele studie voltooid zijn.

Onderzoeker: drs. P. Fenger.

c) Netwerkanalyse Beeldende Kunst

De konsepttekst voor het eerste deel van het netwerkanalyse, een analyse van de structuur van dubbelfuncties, kwam gereed. Er werd echter besloten om deze tekst te beschouwen in samenhang met die van het tweede deel.

Het tweede deel vormde een verslag van interviews met een aantal personen die in 1972 één of meer functies bekleedden in de BK-sektor. De vraagstelling betrof de structuur van dubbelfuncties, zoals die in het eerste deel aan de orde was gekomen.

Het onderzoek werd eind 1975 afgesloten en zou gepubliceerd worden in februari 1976.

Onderzoeker: drs. M. Boon.

Symposion Gorkum

Een onderzoek naar de samenwerking en samenspraak tussen beeldende kunstenaars en werknemers binnen de bedrijfssituatie.

De data werden verwerkt en december 1975 kwam het konseptrapport gereed.

Februari 1976 zou het eindrapport uitkomen.

Onderzoeker: drs. A. Schrijnen-van Gastel.

Horror Festival

Een onderzoek naar de samenstelling van het publiek van het Horror - Festival te Rotterdam: in hoeverre wordt met een niet-traditionele thematische aanpak een niet -avantgarde publiek

gemobiliseerd en gekonfronteerd met o. a. avant-garde theater etc. Is er naast een avant-garde publiek een horror-publiek gemobiliseerd?

De door drs. L. A. Welters verzamelde data werden verwerkt door O. Valkman.

II OPEN PROGRAMMA

Expressievakken in het Algemeen Voortgezet Onderwijs

Onderzoek naar de ontwikkelingen die waarneembaar zijn in het aantal en soort les-uren expressievakken in het AVO-rekening houdend met de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het AVO-alsmede in de werkgelegenheid van Expressiedoeenten en kunstenaars onder hen in het AVO sedert de maatregel van Minister van Veen d.d 4 februari 1972.

De eindrapportering kwam tot stand en werd gevolgd door publikatie in Voetzoeker 20: "Expressievakken in het Algemeen Voortgezet Onderwijs en werkgelegenheid voor docenten expressievakken".

Onderzoeker: drs. L. A. Welters.

Hans Koetsier

Een onderzoek bij de lezers van Vrij Nederland naar het zien, lezen, begrijpen en beoordelen van de advertentiekunst van Hans Koetsier.

De analyse op de data werd afgerond en het rapport kwam in konseptvorm gereed. Februari 1976 zou het eindrapport verschijnen.

Onderzoekers: drs. I. Fenger en O. Valkman.

Lijnbaaneentrum, experimentele exposities

Een evaluatie van het Lijnbaaneentrum: in hoeverre slaagt het Lijnbaaneentrum er in om zich via het expositie beleid vooral te richten op laten opdoen e. q. vermeerderen van visuele ervaring van mensen en door deze ervaringsverruiming een nieuw maatschappelijk publiek te bereiken.

De eindrapportering vond plaats, gevolgd door publikatie in Voetzoeker 19 "Lijnbaaneentrum, experimentele exposities".

Onderzoeker: drs. L. A. Welters.

Stedelijk Museum Problematiek

Eind 1975 kwam een konseptrapport gereed, dat voor kommentaar werd opgestuurd aan de sekretaris van de betreffende kommissie van de Amsterdamse Kunstraad.

Op het eind van het jaar was zijn kommentaar nog niet binnen, zodat het rapport nog niet afgerond kon worden.

Onderzoeker: drs. P. H. Brunsmann.

III EIGEN PROGRAMMA

Kultuur van het bouwen en wonen

Begin 1975 werd er een maand besteed aan bestudering van literatuur en het houden van oriënterende gesprekken.

Onderzoeker: drs. A. Schrijnen-van Gastel.

IV DIVERSEN

Aankoop Subsidieregeling Kunstwerken

Een evaluatie van de ASK in relatie tot de doelstelling kunstspreiding, opgevat als het sociale proces van voorziening van beeldende kunstwerken van steeds grotere groepen. Er vond in 1975 een literatuurstudie plaats en een dataverzameling.

De data werden verwerkt en er werd begonnen met een konsept-rapport. Februari 1976 zou het eindrapport verschijnen.

Onderzoekers: drs. C. Eyckman en drs. L. A. Welters.

Bibliografische studie

Een bibliografische en samenvattende studie op het gebied van kunst en cultuur.

De einrapportering vond plaats.

Studie: A. Burka/ Assistentie: drs. L. A. Welters.

Kunsttulleens

Een evaluatie van kunstuitleens/artotheken in relatie tot de doelstelling kunstspreiding, opgevat als het sociaal proces van voorziening van beeldende kunstwerken van steeds grotere groepen; mede in relatie tot de ASK; mede vanuit de verschillende benaderingswijzen van SBK's en artotheken.

Literatuur werd bestudeerd; dataverzameling en codering vonden plaats.

Onderzoekers: drs. L. A. Welters en drs. C. Eyckman.

Makro Kulturele Verkenningen

De heer H. O. v. d. Berg publiceerde in het Dokboek, jaargang 1975 een tweede artikel in het kader van het thema Makro Kulturele Verkenningen (eigen programma 1974) H. Abbing en J. Honout gaven hierop een reactie.

4.2. Bibliotheek, dokumentatie en informatie

4.2.1. Bibliotheek en dokumentatie

De bibliotheek had twee half-time bibliothekaresse: mej. C. de Klerk en M. Douze. Samen met de andere leden van de bibliotheekcommissie (de dokumentalist de heer M. Fernhout en de stafleden mevr. M. Boon en de heer L. A. Welters) droegen zij zorg voor de bibliotheekwerkzaamheden. De tweemaandelijksse aanwinstenlijsten werden niet langer opgenomen in de Dokboekserie, maar apart meegezonden met Voetzoekers en eventuele Dokboeken aan abonneés.

Op 16 januari 1975 begon een reeks gesprekken tussen de initiatiefnemers van de dokumentatiepool: Boekmanstichting, Nederlandse Organisatie voor de Bevordering van de Informatieverzorging en de afdeling Bibliotheek en Dokumentatie van het Ministerie van CRM. Het eerste gesprek betrof de uitkomsten van een in 1974 gehouden enquête onder een groot aantal instellingen die zich bezighielden met de dokumentatie van literatuur op het gebied van kunst en cultuur. Er werd een plan opgesteld om te komen tot een zgn. fase-gewijze opbouw van de pool. De pool zou moeten starten met een beperkt aantal bibliotheken, in dit geval CRM en de Boekmanstichting. Wanneer de samenwerking goed draaide, zouden andere bibliotheken kunnen toetreden.

In overleg met de hoofddokumentalisten van CRM startten de bibliothekaresse in september 1975 met het 'omnummeren' van het boeken- en tijdschriftenbezit, als voorbereiding op de overgang naar een nieuw klassifikatiesysteem, het zogenaamde UDC-systeem. Invoering van dit systeem was voorwaarde voor deelneming aan de pool. De voorbereidende werkzaamheden vonden grotendeels plaats naast de gangbare bibliotheekwerkzaamheden. Dit betekende dat, naast de achterstanden zoals die al in het jaarverslag 1974 gesignaleerd werden, er nog meer stagnatie in het "normale" werk ontstond.

De werkzaamheden van de dokumentalist de heer M. Fernhout hadden in 1975 betrekking op de volgende onderzoeken:

- Symposion Gorkum
- Kunstenaars op scholen, B. K. -onderzoek (beroepenstudie)
- Beleid en besturen van kunst
- Museumpubliek voor het I. C. O. M.
- Aankoopsubsidieregeling beeldende kunsten.

Verder ging de heer Fernhout op zoek naar mogelijke relevante skripties op het gebied van kunst en cultuur ten behoeve van de redaktiecommissie en bereidde hij een bibliografie voor over kunstonderwijs.

4.2.2. Buitenland

In de kommissie buitenland zaten de heren P. Fenger, O. Valkman en L. A. Welters. Op uitnodiging van het Belgische Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur woonden de heren Fenger en Valkman in september 1975 in Brugge de konferentie "Les besoins et des aspirations culturelles" bij. Deze konferentie werd georganiseerd door de UNESCO in het kader van het programma "joint studies".

De bibliografische studie van Mej. A. Burka werd afgerond in een rapport "A summary of art and culture research in Holland". De Staatsuitgeverij zou dit rapport publiceren. Mej. A. Burka werd geassisteerd door drs. L. A. Welters.

4.3. Publikaties

De redaktiekommissie bestond uit de heren H. Brits, P. H. Brunsmann, L. A. Welters en mevr. A. Schrijnen-van Gastel.

Per januari 1975 werden de Kunstfeiten overgenomen van de Rotterdamse Kunststichting. Dit hield in, dat de Boekmanstichting voor de verspreiding zou gaan zorgen. Het schrijven ervan bleef voor rekening van L. A. Welters.

Voetzoekers

- nr.19 Het Lijnbaancentrum, experimentele exposities
drs. L. A. Welters
- nr.20 Expressievakken in het Algemeen Voortgezet Onderwijs en werkgelegenheid voor
docenten expressievakken
drs. L. A. Welters
- nr.21 Sociale problematiek van de ex-danser
drs. A. Schrijnen-van Gastel
- nr.22 Muziek en Publiek
O. Valkman en T. Jansen
- nr.23 Buitenschoolse vorming van de Dordtse jeugd
drs. A. Schrijnen-van Gastel .

Dokboeken

Jaargang 1975 - Economie en cultuur; de grammofoonplaat

H. O. v. d. Berg

- De grammofoonplaat: vraagpunten mede in aanwezigheid van de radio en

bezien vanuit een bepaalde kultuuropvatting

H. Abbing

- Reactie op het artikel van H. O. v. d. Berg

J. Honout

Kunstfeiten

KF 59 -Amateurkoren

KF 60 -Boekenklubs

KF 61 -Boekenbonnen

KF 62 -Visuele ervaring opdoen

KF 63 -Expressievakken in het Algemeen Voortgezet Onderwijs

KF 64 -Achtergrondmuziek op de voorgrond

KF 65 -Nederlandse Beroespoppenspelers op een rijtje

KF 66 -De dans ontsprongen

4.4. Huisvesting en apparaat

Ofschoon de stichting een ruimere en betere huisvesting zocht, bleef zij in 1975 nog het gehele jaar op de Oostelijke Handelskade 29, Amsterdam.

Er vonden gesprekken plaats met Architectengroep '69. Deze groep maakte plannen om het huidige pand aan de Oostelijke Handelskade te verbouwen en te verbeteren. Toen de plannen op tafel lagen volgden gesprekken met eigenaar Blauwfonds. Na toezending van het bouwplan en de offerte zou er overleg met CRM zijn om de benodigde toestemming te verkrijgen.

Er werden besprekingen gevoerd met de Federatie, Raad voor de Kunst en NKS over mogelijke pooling van drukwerkzaamheden.

4.5. Personeelsbeleid

Drs. H. Brits werd per oktober 1975 ontslagen.

Drs. J. James nam per 1 november 1975 ontslag. De redenen van zijn ontslag maakte hij aan het kernbestuur van de Boekmanstichting kenbaar.

5. Personeelsmutaties 1975

<u>in vaste dienst</u>	<u>datum in dienst treding</u>	<u>datum ontslag</u>
G. E. Erwig		overleden 29-12-'75
J. James		31-10-'75
H. Brits		1-10-'75

<u>in tijdelijke dienst</u>	<u>datum in dienst treding</u>	<u>datum ontslag</u>
a. Mej. G. Brammer	14-4-'75	31-12-'75
b. W. v. d. Bunte		31-5-'75
c. W. v. d. Bunte	1-8-'75	30-9-'75
d. Mej. A. Burka	13-1-'75	12-3-'75
e. Mej. A. Burka	1-6-'75	30-6-'75
f. Mej. A. Burka	1-7-'75	31-7-'75
g. Mevr. A. Freijer-Lebon	1-4-'75	30-4-'75
h. Mej. N. Huizinga		31-5-'75
i. T. Jansen	1-4-'75	30-11-'75
j. Mej. L. Maas	30-7-'75	14-10-'75
k. Mevr. A. H. Scheers-	7-4-'75	31-12-'75
Publiekshuyzen		
l. Mej. A. G. dos Santos		31-12-'75
m. J. Smiers	1-1-'75	30-6-'75
n. J. Smiers	1-7-'75	30-9-'75
o. J. Smiers	1-10-'75	31-12-'75

ad. a. in de functie van telefoniste/typiste/receptioniste (Part-time)

ad. b. t. b. v. het B. K. -onderzoek, onderdeel Beleidsanalyse

ad. c. t. b. v. het B. K. -onderzoek, onderdeel Beleidsanalyse

ad. d. t. b. v. een specifiek onderzoek in opdracht van CRM SB/CZ

ad. e. t. b. v. het projekt "samenvatting van het Ned. onderz. m. b. t. kunst en cultuur
t. b. v. het buitenland"

ad. f. voor 50% t. b. v. het projekt "Protest in an established society"

voor 50% t. b. v. het projekt "samenvatting van het Ned. onderzoek m. b. t. kunst
en cultuur t. b. v. het buitenland"

ad. g. t. b. v. het uittypen van de geluidsbanden van het "Colloquium Cultuurbegrip en
cultuurbeleid"

ad. h. t. b. v. het B. K. -onderzoek, onderdeel beroepenstudie

- ad.i. t.b.v. de onderzoeken "Hans Koetsier" en "Rijksmuseum"
- ad.j. in de functie van typiste/telefoniste
- ad.k. belast met admin.werkzaamheden t.b.v. bibliotheek (Part-time).
- ad.l. t.b.v. het onderzoek Monumentenzorg
- ad.m.t.b.v. een studie naar de feitelijke ontwikkelingen van de Staatsbemoeienis met de kunst in de eerste paar jaar na de tweede wereldoorlog binnen het kader van de TAP-regeling
- ad.n. t.b.v. het schrijven van een verslag m.b.t. het Colloquium Cultuurbegrip en Cultuurbeleid
- ad.o. zie ad.m (Zonder TAP-regeling).

31 december 1975 telde de stichting 17 personeelsleden in vaste dienst.

Mevr. drs. M. Boon

H. v. d. Braak

Mevr. A. v. d. Brugghen

Drs. P. Brunsmann

Mevr. J. Dekker-Retel

Mej. M. Douze

Drs. P. Fenger

M. Fernhout

Mej. C. de Klerk

Mevr. P. Dietz

Mevr. G. van het Nederend-Maas

Mevr. C. Riesenbeek-Freijer

Mevr. drs. A. Schrijnen-van Gastel

Mevr. R. Swaan

O. Valkman

Drs. L. Welters

Mevr. I. Wienesen-Blokker

6. Auteursrechtcommissie

Er werden deze commissie schriftelijk enkele vragen gesteld, waarop eind 1975 nog geen antwoord binnen was.

7. Financiën

Op 3 juni 1975 brachten de accountants Van Beek, Franken en Co. het definitieve jaar-rapport over 1974 uit.

oostelijke handelskade 29, amsterdam, telefoon: 020 24 37 36

JAARVERSLAG 1975

KOMMISSIE AUTEURSCHELT van de Boekmanstichting

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

In januari 1975 werd het model-kontrakt voor beeldende kunstenaars, waaraan door de kommissie gedurende het jaar 1974 was gewerkt, aan de directeur van de Boekmanstichting toegezonden, ter verdere verspreiding.

Het model-kontrakt, dat in overleg met enkele exponenten van groeperingen die bij kunstopdrachten nauw zijn betrokken, is opgesteld, is bestemd te worden gebruikt door alle geïnteresseerden: beeldhouwers, schilders, ontwerpers en opdrachtgevers. Hiermee is door onze kommissie uitvoering gegeven aan een projekt waaraan in de praktijk behoefte bestond (vgl. punt 7 van de brief van onze kommissie aan het Bestuur van de Boekmanstichting van februari 1973: de functie van vormgevers en beeldende kunstenaars voor de samenleving). In een brief van 17 juli 1974 aan Drs. Th. van Velzen van het Ministerie van CRM heeft ondergetekende namens de kommissie de redenen uiteengezet waarom aan een model-kontrakt de voorkeur is gegeven boven een brochure over de rechten van beeldende kunstenaars.

In mei 1975 werd een advies uitgebracht aan het Ministerie van CRM, op diens verzoek, inzake de toepassing van artikel 25 van de Auteurswet.

Eveneens in mei 1975 woonde ondergetekende een door de directeur van de Boekmanstichting belegde bijeenkomst bij, die het "kunstrecht" tot onderwerp had. Daarbij werd onder meer de mogelijkheid besproken, dat naar analogie van de kommissie Auteursrecht van de Boekmanstichting, voor andere sectoren van het recht waarmee kunstenaars bij hun beroepsuitoefening veelvuldig in aanraking komen, zoals het arbeidsrecht, het sociale verzekeringsrecht, het staats- en administratiefrecht, kommissies zouden worden gevormd die deze onderdelen voor hun rekening zouden nemen. Hierover heb ik, op verzoek van degenen die deze bespreking bijwoonden, een gesprek gehad met Prof. Mr. H. Cohen Jehoram, hoogleraar in het recht van de intellektuele en industriële eigendom aan de Universiteit van Amsterdam. Deze heeft mij toegezegd, in de kring van de Vereniging voor Auteursrecht en binnen de juridische faculteit te zullen zoeken naar deskundigen en studenten die bereid zijn, tot een dergelijke kommissie toe te treden. Onze kommissie heeft nl. bij voorkomende gelegenheid uitgesproken, dat zij zich met de genoemde problematiek niet kan bezighouden, omdat haar niet alleen de deskundigheid maar ook de tijd daarvoor ontbreekt.

In juli 1975 vertrok het lid van onze kommissie Mr. L. Pijnenburg voorgoed naar het buitenland, waardoor een vakature ontstond. Mr. N. van Ling, wetenschappelijk medewerker aan de juridische fakulteit van de Universiteit van Amsterdam en auteur van het boek "Auteursrecht in hoofdlijnen" (Tjeenk Willink, 1975), een hand-

leiding voor degenen die in de praktijk met het auteursrecht in aanraking komen, nam ons verzoek om tot de commissie toe te treden, aan. Met hem heeft intussen een gesprek plaatsgevonden over het werkprogramma van onze commissie, zoals in grote lijnen omschreven in de bovengenoemde brief van februari 1973 aan het Bestuur. Intussen heeft zich daarbij een nieuw probleem gevoegd, dat de aandacht van onze commissie verdient. Uit allerlei aanwijzingen blijkt dat er in verschillende kringen (zoals massa-media, beoefenaren van de politieke wetenschappen, regeringen van ontwikkelingslanden en zelfs ambtenaren van internationale organisaties) sterke weerstanden tegen het auteursrecht bestaan. Het tot dusverre geldende concept van de "intellectuele eigendom" is in het geding; de economische consequenties roepen hier en daar verzet op; de moeilijke uitvoerbaarheid van het verbodsrecht in de praktijk en de ingewikkeldheid van nationale en internationale wettelijke regelingen wekken irritatie. In september 1975 vielen dergelijke kritische reacties te beluisteren op een bijeenkomst van het International Broadcast Institute (IBI), een vereniging van mensen die tot het leidinggevende kader van omroeporganisaties behoren of die zich in een andere functie met omroepproblemen bezighouden, zoals hoogleraren (sociologen, politiekologen, economen, juristen, psychologen), leidinggevende functionarissen in het bedrijfsleven, politici en topambtenaren. Doel van het Instituut is een gesprekscentrum te vormen en studies te laten verrichten die betrekking hebben op actuele omroep- en communicatieproblemen. Ondergetekende heeft voor de Boekmanstichting deze bijeenkomst bijgewoond en hiervan een verslag aan de directeur gezonden (25 september). Omdat het duidelijk is dat de belangen van auteurs en uitvoerende kunstenaars hierbij in het geding zijn, zou door onze commissie hieraan aandacht moeten worden besteed. Weliswaar zijn kritische reacties op de bestaansreden van het auteursrecht en de toepasbaarheid in de praktijk geen nieuw verschijnsel, maar het lijkt erop dat de kritiek in de laatste tijd weer toeneemt. Dit komt ook tot uiting in het feit dat het IBI in juli a.s. een tweede bijeenkomst hieraan wijdt, in verband met de nieuwere technologie op communicatiegebied (zoals satellieten, kabeltelevisie, video-cassettes, computers). Ook voor deze bijeenkomst heb ik een uitnodiging ontvangen (Bellagio, 5-9 juli 1976), die ik in principe heb aanvaard. Met Mr. van Linghe heb ik over de aanpak van het probleem in onze commissie gesproken, waarbij wij ook documentatie hebben uitgewisseld. De Adviescommissie voor het Auteursrecht van het Ministerie van Justitie heeft zich het afgelopen jaar vooral beziggehouden met de aanpassing van de Auteurswet aan de Akte van Parijs, de laatste herziening van de Berner Conventie (1971). Hierover heeft zij in 1975 een advies uitgebracht, dat onlangs in druk is verschenen, en toegezonden aan verschillende organisaties die met auteursrechtproblemen te maken hebben. Ook onze commissie zal in de gelegenheid zijn, om aan de Minister van

Justitie eventuele op- en aanmerkingen kenbaar te maken.

Nu de Advieskommissie de aanpassing van de Auteurswet aan de nieuwste versie van de Berner Conventie heeft beëindigd, valt te verwachten dat deze kommissie zich binnen afzienbare tijd zal uitspreken over de z.g. "droits voisins". Over dit vraagstuk heeft onze kommissie in het verleden al een advies aan de Advieskommissie uitgebracht (februari 1973). Het is onbekend of de Advieskommissie opnieuw aan een aantal belanghebbende organisaties hierover haar mening zal vragen. Als dit het geval is zal onze kommissie hierop zeker ingaan. Voor een ongevraagd advies bestaat voor onze kommissie geen reden.

Wat de internationale ontwikkelingen betreft, kan worden geconstateerd dat drie belangrijke problemen met konsekventies voor het auteursrecht, te weten video, kabel en komputers, op het ogenblik bij de beide betrokken internationale organisaties WIPO en UNESCO in studie zijn. Op verzoek van deze organisaties heeft ondergetekende een rapport opgesteld, dat de verschillende facetten van het video-probleem analyseert en gerichte vraagstellingen bevat. Dit rapport is in december 1975 in Genève besproken, en vervolgens om commentaar aan de regeringen gezonden. Het valt te verwachten dat deze studie een follow-up zal vinden in (internationale) study-groups en bijeenkomsten van deskundigen. Uiteraard zullen wij deze ontwikkelingen niet alleen met belangstelling volgen, maar hierin ook actief deelnemen.

Hilversum, april 1976.

F. Klaver,
lid en rapporteur van de
kommissie Auteursrecht.